

**ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΛΥΣΕΙΣ ΣΤΗ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ & ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ**

Θέμα Α

Α1. Αντικείμενο διαπραγμάτευσης της παραγράφου αποτελεί το επιτακτικό αίτημα από μέρους των νέων για ουσιαστική εφαρμογή του σχολικού επαγγελματικού προσανατολισμού. Μέσω αυτού ο νέος θα αποκτήσει την επίγνωση ώστε να αποφύγει την επιλογή κορεσμένων επαγγελμαμάτων σε μια αγορά εργασίας που ήδη ασφυκτιά και, ως εκ τούτου, διαψεύδει κάθε προσδοκία. Καταλήγει ότι ο σωστός επαγγελματικός προσανατολισμός οδηγεί τους νέους σε επιλογές που τους εκφράζουν ενώ συνάμα αποτελεί τροχοπέδη στο φαινόμενο της μετανάστευσης.

Θέμα Β

- B1.**
- α. Σωστό
 - β. Λάθος
 - γ. Λάθος
 - δ. Σωστό
 - ε. Λάθος

B2.**α.**

- **Τίτλος με κυριολεκτική χρήση της γλώσσας:**
«Σκέψεις και προβληματισμοί των νέων για το επαγγελματικό τους μέλλον»
- **Τίτλος με μεταφορική χρήση της γλώσσας:**
«Οι οραματισμοί των νέων για μία ανέφελη επαγγελματική ζωή»

β. Τα στατιστικά στοιχεία λειτουργούν ως ισχυρά τεκμήρια που προσδίδουν αξιοπιστία και εγκυρότητα στις απόψεις του συντάκτη του κειμένου. Παρουσιάζουν τα ποσοστά των ανθρώπων που, με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας του Pew Research Center θεωρούν ότι το 2025 η ζωή θα είναι πιο δυσχερής για τους περισσότερους ανθρώπους («Το 47% δήλωσε ότι η ζωή θα είναι χειρότερη για τους περισσότερους ανθρώπους») και τα ποσοστά εκείνων που, αντίθετα, θεωρούν πως η ζωή θα είναι ποιοτικότερη («Το 39% δήλωσε, αντιθέτως, πως το 2025 η ζωή θα είναι καλύτερη για τους περισσότερους ανθρώπους, πιο εύκολη...»). Με αυτόν τον τρόπο επιρρώνει την άποψη που διατύπωσε παραπάνω, ότι η πρόσφατη κρίση έκανε τους ανθρώπους να σταματήσουν να επικεντρώνονται στην αποθώωση του παρόντος και να βλέπουν ξανά το μέλλον, αφού αυτό δίνει νόημα σε κάθε ανθρώπινη πράξη και η απαξίωσή του σημαίνει και απαξίωση της παρελθούσας ανθρώπινης πορείας («Όμως η τελευταία κρίση... ανθρώπινης εμπειρίας»).

Οι μαρτυρίες λειτουργούν ως τεκμήρια – αποδείξεις των ανησυχιών, σκέψεων και οραμάτων των σημερινών νέων της Ελλάδος για το επαγγελματικό τους μέλλον. Μάλιστα το α' ενικό πρόσωπο με το οποίο αποδίδονται οι μαρτυρίες των νέων προσδίδει αμεσότητα, βιωματικότητα και εξομολογητική διάθεση, προσδίδοντας στο

κείμενο ακόμα μεγαλύτερη αξιοπιστία για τους προβληματισμούς της νέας γενιάς της χώρας μας σχετικά με την επαγγελματική τους σταδιοδρομία.

B3. Η συντάκτρια του Κειμένου 1 στην τελευταία παράγραφο αναφέρεται στο αίτημα του οραματισμού του μέλλοντος από τη νέα γενιά. Το παρόν ενέχει το στοιχείο της προσδοκίας ευοίωνης εξέλιξης αλλά και το αίτημα του ψυχικού σθένους για την αντιμετώπιση μελλοντικών δυσχερών καταστάσεων. Εξάλλου, όπως δηλώνεται, το μέλλον είναι εκείνο που νοηματοδοτεί κάθε ανθρώπινη πράξη και δε φαντάζει δυσθεώρητο. Στην προσπάθειά της να ευαισθητοποιήσει τον δέκτη της επιστρατεύει την ποιητική **λειτουργία της γλώσσας, τον μεταφορικό και συγκινησιακά φορτισμένο λόγο** ή «ενάντια στα μελλοντικά ερείπια» καθώς δηλώνει με άμεσο και παραστατικό τρόπο τις ψυχικές αρετές από τις οποίες οφείλουν να εκφορούνται οι νέοι, προκειμένου να αντιμετωπίσουν αντιξοότητες που θα αναδυθούν. Επίσης, μέσω του **α' πληθυντικού προσώπου** «σωρεύουμε, επιμένουμε, να φανταστούμε», που διατρέχει τον λόγο της υποδηλώνει την καθολικότητα και το συλλογικό βίωμα για τον τρόπο με τον οποίο οι νέοι θα οχυρώνονται εσωτερικά απέναντι στις μελλοντικές δυστοκίες. Η συντάκτρια καθίσταται κοινωνός αυτών των προβληματισμών. Τέλος, με **τη ρητορική ερώτηση** «άλλωστε, κάνουμε;» εκφράζει με ζωηρό τρόπο τον προβληματισμό της για τον τρόπο με τον οποίο καλούνται να διαχειριστούν το αύριο, δηλώνοντας πως η προσδοκία για ευνοϊκή εξέλιξη συνιστά μονόδρομο. Επιχειρεί τον προβληματισμό του δέκτη τη διέγερση της προσοχής του, την προσέλκυση του ενδιαφέροντος, αλλά και η πρόκληση συναισθημάτων αισιοδοξίας. Το ύφος καθίσταται άμεσο, ζωηρό, οικείο.

Θέμα Γ

Γ1. Τα παιδιά που ζούσαν στο μακρινό φωτεινό αστέρι δάκρυσαν όταν έμαθαν πώς ζούσαν οι άνθρωποι στη γη. Τα παιδιά στο Σείριο βίωναν την ειρήνη, την χαρά της ζωής, την ασφάλεια και την αισιοδοξία και δεν γνώριζαν τον πόλεμο, τη βία και το θάνατο («δεν είδανε πολέμους και θανάτους / και πάνω απ' τη γαλάζια τους ποδιά / φοράν τις Κυριακές τα γιορτινά τους»). Η γη και η ζωή σε αυτήν ήταν κάτι μακρινό για τα παιδιά εκείνα («ένα άστρο σα φτερό θαλασσινό / παράξενα παιδεύει το μυαλό τους / τους φαίνεται καράβι μακρινό»). Ο δάσκαλός τους χαρακτήρισε τη γη ως «του σύμπαντος αρρώστια και πληγή», γιατί εκεί ακόμα οι άνθρωποι κυνηγούν το όραμα ενός ειρηνικού κόσμου, αγωνίζονται κατά του πολέμου και της βίας, διεκδικούν με συνθήματα την ελευθερία και τη δημοκρατία. Έτσι τα παιδιά στον μακρινό Σείριο έχασαν για πάντα την ανεμελιά τους, καθώς κατάλαβαν ότι η ζωή για όλους δεν είναι το ίδιο ανέμελη και ξέγνοιαστη, αλλά υπάρχουν άνθρωποι που βιώνουν τον σωματικό και ψυχικό πόνο επειδή έρχονται σε καθημερινή επαφή με την βαρβαρότητα, την εξαθλίωση, τη φτώχεια και την αιματοχυσία.

Ενδεικτικοί κειμενικοί δείκτες που θα μπορούσαν να αξιοποιήσουν οι μαθητές:

- Οπτική εικόνα (Αισθητοποιεί την ειρηνική ζωή):
«και πάνω απ' τη γαλάζια τους ποδιά / φοράν τις Κυριακές τα γιορτινά τους»
- Παρομοιώσεις:
«έν' άστρο σα φτερό θαλασσινό»
«τους φαίνεται καράβι μακρινό» εκφράζεται η αποστασιοποίηση, η άγνοια των παιδιών για τη βία, τον πόνο, τον θάνατο, την καταστροφή.
- Μεταφορές:
«του σύμπαντος αρρώστια και πληγή» δημιουργεί μια ισχυρή αισθητική εντύπωση για τα δεινά που επικρατούν στη γη (μίσος, βία, πόλεμοι, καταστροφή φύσης, αιματοχυσία)
- «κι ακούραστοι του ονείρου κυνηγοί / κεντάνε με συνθήματα τους τοίχους» αισθητοποιείται ο αέναος αγώνας των ανθρώπων για το όραμα της παγκόσμιας ειρήνης, ελευθερίας και ασφάλειας.
- «και βάλαν από εκείνη τη βραδιά / μιαν έγνοια στη μικρούλα τους καρδιά» αισθητοποιείται η οριστική απώλεια της αθωότητας.

Θέμα Δ

Δ1. Το κείμενο ανήκει στον τύπο του άρθρου, γεγονός που καθιστά αναγκαία τη χρήση τίτλου.

Ενδεικτικά: Νέοι, οι χτίστες ενός καλύτερου κόσμου.

Πρόλογος: Το άρθρο απαιτεί χρήση αφορμής από την επικαιρότητα. Αναφορά στο πλήθος ανησυχιών απ' τις οποίες εμφορείται η νέα γενιά και στην ανάγκη απόκτησης προσωπικών εφοδίων και ανάπτυξης δράσης με στόχο τη βελτίωση του κόσμου.

Ζητούμενο 1^ο

Εφόδια των νέων για την αντιμετώπιση των δυσκολιών.

- Καλλιέργεια ανθρωπιστικής παιδείας, μιας παιδείας που έχει ως στόχο τον άνθρωπο, τις ανάγκες του, τις αναζητήσεις του και στοχεύει στη διαμόρφωση μιας πιο αλτρουιστικής κοινωνίας.
- Σφαιρική ανάπτυξη του πνεύματος, όξυνση της κριτικής σκέψης στοιχεία τα οποία θα βοηθήσουν το νέο να ιεραρχήσει τις ανάγκες του, να αποφύγει κάθε προσπάθεια παραπλάνησής του και να επιτύχει να αντικρύσει κατάματα την αλήθεια σε κάθε θέμα που τον αφορά.
- Ανάπτυξη σεβασμού στα κατοχυρωμένα ανθρώπινα δικαιώματα. Αποτίναξη των στερεοτυπικών και μισαλλόδοξων αντιλήψεων, στηλίτευση του ρατσισμού και των διακρίσεων, υιοθέτηση του αλτρουισμού ως τρόπου ζωής.
- Απόκτηση δημοκρατικής συνείδησης η οποία προάγει τον διάλογο, την πολυφωνία, τον πλουραλισμό, στηρίζει τις ηθικές αξίες της συνεργασίας και της αλληλεγγύης και αποτρέπει από προσπάθειες επιβολής ανελεύθερων, αυταρχικών τρόπων ζωής και πολιτικών δομών.

- Φιλειρηνικές διαθέσεις – πολιτισμένη επίλυση προσωπικών διαφορών και κατ' επέκταση διαφορών μεταξύ ευρύτερων κοινωνικών ομάδων – πνεύμα οικουμενικότητας μεταξύ των κρατών.
- Επαγγελματικός προσανατολισμός – ορθή επιλογή επαγγέλματος βάσει προσωπικών κριτηρίων που θα διασφαλίσουν την επαγγελματική ευτυχία αλλά και βάσει των απαιτήσεων της αγοράς εργασίας. Δια βίου μάθηση με στόχο την διαρκή επικαιροποίηση των γνώσεων και τη συμπόρευση με τις τεχνολογικές εξελίξεις.
- Επιδίωξη γλωσσομάθειας η οποία ευνοεί την ενημέρωση από πολλές και ποικίλες πηγές, την αξιοποίηση της οικουμενικότητας των μέσων ενημέρωσης και τη διεύρυνση της επικοινωνίας.

Ζητούμενο 2ο

Συγκεκριμένες δράσεις των νέων για τη βελτίωση του κόσμου.

- Εθελοντισμός: Ανάπτυξη εθελοντικής δράσης για τη βελτίωση των όρων ζωής των αναξιοπαθούντων αλλά και για την εξυγίανση και οργάνωση κοινωνικών δομών, όπου υστερεί το κράτος πρόνοιας.
- Συμμετοχή σε οικολογικές οργανώσεις που προωθούν τη διαφύλαξη της ισορροπίας του οικοσυστήματος, την προστασία ειδών της χλωρίδας και της πανίδας, την εξοικονόμηση πηγών ενέργειας, την καθαριότητα του πλανήτη.
- Ενεργή συμμετοχή στις κοινές υποθέσεις. Οι νέοι είναι αναγκαίο να επιδιώκουν να αποτελούν ενεργούς πολίτες, ικανούς διαμορφωτές της πραγματικότητας και όχι άβουλους, παθητικούς θεατές των εξελίξεων. Έτσι, θα τοποθετήσουν το δικό τους λιθαράκι στο κοινωνικό οικοδόμημα που θα φέρει την ταυτότητα των οραμάτων, των επιθυμιών, των αναζητήσεών τους.
- Ανάπτυξη καλλιτεχνικής δράσης – επαφή με τις τέχνες οι οποίες εκλεπτύνουν και εξευγενίζουν την ανθρώπινη ψυχή και δρουν ενάντια σε σύγχρονες προσπάθειες εκβαρβαρισμού της.
- Οργάνωση ομάδων που θα προωθούν την επαφή με τις παλιότερες μορφές ζωής. Η γνωριμία με τις παραδόσεις μπορεί να διδάξει τρόπους ζωής, να χαρίσει παραδείγματα για μίμηση, να συνδέσει τους νέους με τις ρίζες. Έτσι, γνωρίζοντας το παρελθόν θα πορευθούν με ασφάλεια προς το μέλλον.

Επιμέλεια

Β. Καστάνη – Ε. Καβρουλάκη – Ε. Καρασαβόγλου – Μ. Διάλιου